

ÖZET: İcra müdürlüklerince yüklenicilerin doğmuş ve/veya doğacak tüm hak ve alacakları üzerine haciz konulması durumunda, teminatlarının icra müdürlüklerinin haciz bildirimlerine istinaden haczedilip haczedilemeyeceği hk.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-1478211
Konu : (GÖRÜŞ) Teminatın Haczi Hk.

11.08.2021

... BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA
(Hukuk Müşavirliği)

İlgi : 09.04.2021 tarihli ve 16858 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla, icra müdürlüklerince yüklenicilerin doğmuş ve/veya doğacak tüm hak ve alacakları üzerine haciz konulması durumunda, nakit teminatlarının (kesin teminat veya geçici kabul kesintisinin teminat vasfını haiz olduğu dönemde ve ödenebilir durumda olduğu dönemde olmak üzere -ikili ayırım yapılarak- haciz kararının idare kayıtlarına girmesi ihtimallerine göre) icra müdürlüklerinin haciz bildirimlerine istinaden haczedilip haczedilemeyeceği hususunda Bakanlığımızın görüşü talep edilmektedir.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanununun “Teminat olarak kabul edilecek değerler:” başlıklı 26 ncı maddesinde;

“ ...

Her ne suretle olursa olsun idarece alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

... ” hükmü,

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun “Teminat olarak kabul edilecek değerler” başlıklı 34 üncü maddesinde;

“Teminat olarak kabul edilecek değerler aşağıda gösterilmiştir:

a) Tedavüldeki Türk Parası.

b) (Değişik: 28/11/2017-7061/66 md.) Teminat mektupları.

c) Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgeler.

...

Her ne suretle olursa olsun, idarece alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.” hükmü,

2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununun “Taşınır ve taşınmaz malların haczi:” başlıklı 85 inci maddesinde;

“Borçlunun kendi yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır mallarıyla taşınmazlarından ve alacak ve haklarından alacaklının ana, faiz ve masraflar da dahil olmak üzere bütün alacaklarına yetecek miktarı haczolunur. ...” hükmü,

Mezkûr Kanunun “2- Alacaklar ve üçüncü şahıs elinde haczedilen mallar hakkında:” başlıklı 89 uncu maddesinde;

“... Hamiline ait olmıyan veya cirosu kabil bir senetle müstenit bulunmıyan alacak veya sair bir talep hakkı veya borçlunun üçüncü şahıs elindeki taşınır bir malı haczedilirse icra memuru;

borçlu olan hakiki veya hükmi şahsa bundan böyle borcunu ancak icra dairesine ödiyebileceğini ve takip borçlusuna yapılan ödemenin muteber olmadığını veya malı elinde bulunduran üçüncü şahsa bundan böyle taşınır malı ancak icra dairesine teslim edebileceğini, malı takip borçlusuna vermemesini, aksi takdirde malın bedelini icra dairesine ödemek zorunda kalacağını bildirir (Haciz ihbarnamesi). Bu haciz ihbarnamesinde, ayrıca 2, 3 ve 4 üncü fıkra hükümleri de üçüncü şahsa bildirilir. ...” hükmü yer almaktadır.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 27.12.1990 tarihli ve 1999/4046 Esas, 1999/8459 Karar sayılı Kararına göre;

“... Teminat mektubu hiçbir zaman kıymetli evraktan madut değildir. Kıymetli evrak bir hakkı temsil eden, içinde bir hakkın mündemiç bulunduğu senetlerdir. Teminat mektubu ise bir hakkı temsil etmeyip bir taahhüdü muhtevirdir. ...”

Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 03.10.2016 tarihli ve 2014/26001 Esas, 2016/13002 Karar sayılı Kararına göre;

“... Teminat mektuplarının kıymetli evrak niteliği bulunmamaktadır. Banka ile muhatap arasında garanti sözleşmesi niteliğinde olan teminat mektubunda lehtar, akit durumunda değildir. Yani, teminat mektubu ile doğmuş ve doğacak bir hak bulunmadığından, lehdarın borcu için teminat mektubunun haczedilmesine yasal imkan yoktur. Teminat mektubu hangi iş için verilmiş ise onun için haczedilip paraya çevrilebilir. ...”

Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin müstakar kararlarına göre;

“... Teminat mektuplarının kıymetli evrak niteliği bulunmamaktadır. Banka ile muhatap arasında garanti sözleşmesi mahiyetinde olan teminat mektubunda lehdar âkit durumunda değildir. Başka deyimle teminat mektubu ile lehdar lehine doğmuş veya doğacak bir hak bulunmadığından lehdarın borcu için teminat mektubunun haczedilmesine yasal imkan yoktur. Teminat mektupları nitelikleri itibariyle hangi iş için verilmişse ancak o işin teminatı olup, sadece bu ilişki nedeniyle paraya çevrilebilir. ...” (Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 19.12.2006, 2006/20971 E., 2006/24123 K. ; 07.11.2006, 2006/17798 E., 2006/20667 K.; 30.10.2006, 2006/16713 E., 2006/19929 K.)

Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 16.12.2020 tarihli ve 2020/ 1804 Esas, 2020 / 4353 Karar sayılı Kararına göre;

“... Somut olayda davacı yüklenici ile davalı arasında imzalanan sözleşmenin sona erdiği, davacı edimlerinin yerine getirildiği, davacı işçileri için yapılmayan birtakım ödemelerin davacı hakedişinden kesilerek ödendiği, bakiye hakedişin ödenmediği gibi teminat mektubunun da iade edilmediği anlaşılmaktadır. İşveren davalı tarafından işçilerin herhangi bir alacaklarının bulunduğu iddia edilmediği, yargılamanın devamı süresince de böyle bir iddiayı gündeme getirmediği anlaşılmaktadır. İşçilerin iş akitlerinin kıdem tazminatı gerektirecek şekilde sona erip ermeyeceği meçhuldür. Bu durumda meçhul bir zamanda gerçekleşmesi meçhul bir olay için davacının hakedişinin ödenmemesi ve teminatının iade edilmemesi hukuken korunması mümkün olmayan bir davranıştır. ...”

İlgili mevzuat hükümleri ve yargı kararları incelendiğinde; kamu kurumlarına hitaben verilen teminatların yapılacak işin garanti altına alınması için alınan teminat türü olduğu; ileride doğup doğmayacağı belli olmayan bir risk garanti edildiğinden teminat mektuplarının kıymetli evrak niteliği olmayıp sadece bir ispat aracı olduğu, hangi işin teminatı olmak üzere verilmişse ancak o iş için paraya çevrilebileceği ve bu bağlamda bir alacak hakkını temsil etmediğinden kendisinin haczinin mümkün olmadığı; yüklenicinin edimlerini tamamladığında teminat mektuplarının iade edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür